

Notat til Statsrevisorerne om
revisionen af selvejeområdet

November
2012

revision

revision

revision

Revisionen af selvejeområdet

26. oktober 2012

RN A411/12

I. Indledning

1. I tilknytning til behandlingen af notat til Statsrevisorerne af 18. marts 2005 om ny revisionsordning for statsligt selvejende gymnasier mv. bad Statsrevisorerne deres sekretariat om at udarbejde et notat om, hvordan en revisionsordning for selvejende institutioner kunne etableres under de gældende lovregler, hvilket ansvar bestyrelsen har, og hvordan der på længere sigt kunne sikres ensartede revisionsordninger for ensartede selvejende institutioner.

2. Som en udløber af dette arbejde bad Statsrevisorerne på deres møde den 18. maj 2005 Rigsrevisionen om at udarbejde et notat om revisionen af selvejende institutioner, som enten er optaget på bevillingslovene, eller hvis udgifter eller regnskabsmæssige underskud dækkes ved statstilskud eller ved bidrag mv., eller som modtager kapitalindskud, lån, garanti eller anden støtte fra staten af væsentlig betydning for modtageren.

Ønsket var, at notatet skulle kortlægge og kommentere de eksisterende revisionsordninger, ligesom det skulle indeholde en vurdering af, om der er behov for at ændre rigsrevisorloven på dette område. I notatet kunne Finansministeriets forventede udredning om selvejende institutioners bevillingsretlige forhold indgå tillige med andre relevante initiativer, der belyste udviklingen på selvejeområdet.

Baggrunden for notatønsket var bl.a., at der for en række ensartede selvejende institutioner eksisterede forskellige revisionsordninger. Fx blev institutioner for erhvervsrettede uddannelser (handelsskoler, tekniske skoler, landbrugsskoler og arbejdsmarkedsuddannelsescentre) revideret af bestyrelsesvalgte private revisorer, mens revisionen af centre for videregående uddannelse (CVU'er), seminarier mv. udførtes af Rigsrevisionen. Dette til trods for at begge institutionstyper blev finansieret fuldt ud af statslige tilskud.

3. Rigsrevisionen har senest orienteret Statsrevisorerne om Finansministeriets arbejde i forhold til selvejende institutioner i notat af 6. maj 2011 om beretning om selvejende uddannelsesinstitutioner. Af notatet fremgik det, at der som en udløber af Finansministeriets arbejde skulle etableres såkaldte områdelove for de selvejende institutioner. Det fremgik endvidere af notatet, at vi ville udarbejde et notat om revisionsordningerne for de selvejende institutioner, når alle områdelove var vedtaget, da det er i disse, at revisionsordningerne fastlægges. Selv om der ikke for alle områder er vedtaget områdelove, har vi valgt at afgive dette notat om revisionsordningerne for selvejende institutioner nu, da det er uvist, hvornår der sker mere i sagen.

4. Notatet er opbygget efter følgende disposition:

- Kap II. Omfanget af selvejende institutioner
- Kap. III. Selvejereformen
- Kap. IV. Revision af selvejende institutioner – rigsrevisorlovens bestemmelser
- Kap. V. Revisionsordninger på Kulturministeriets område
- Kap. VI. Revisionsordninger på Ministeriet for Børn og Undervisnings område
- Kap. VII. Revisionsordninger på Uddannelsesministeriets område
- Kap VIII. Revisionsordninger på Social- og Integrationsministeriets område
- Kap. IX. Revisionsordninger på Erhvervs- og Vækstministeriets område
- Bilag 1 Revisionsbestemmelser.

Notatet indeholder følgende konklusion:

Ifølge rigsrevisorloven er det finansieringen, der afgør, hvilken revisionsordning der gælder for de selvejende institutioner. Rigsrevisionen reviderer således selvejende institutioner, hvis udgifter eller regnskabsmæssige underskud finansieres af staten eller ved bidrag, afgift eller anden indtægt i henhold til lov, jf. rigsrevisorlovens § 2. Dette sikrer Folketinget indsigt i regnskabsmæssige forhold ved selvejende institutioner, der er fuldt finansieret af staten eller har underskudsdekning. Er den selvejende institution imidlertid kun delvist finansieret af staten og ikke har underskudsdekning, foretages revisionen af private revisorer, mens Rigsrevisionen kan foretage regnskabs gennemgang i henhold til rigsrevisorlovens § 4.

Rigsrevisionens gennemgang har vist, at revisionsordningerne for de selvejende institutioner nu er harmoniseret – eller at der er taget initiativ hertil – så selvejende institutioner, hvor der er fuld statslig finansiering eller underskudsdekning, revideres af Rigsrevisionen. Med harmoniseringen er revisionen af selvejeområdet nu (stort set) i overensstemmelse med rigsrevisorloven, og derfor er det vores vurdering, at der ikke er behov for at ændre rigsrevisorloven på dette område.

Hovedparten af de selvejende institutioner findes i dag under Ministeriet for Børn og Undervisning, Uddannelsesministeriet, Erhvervs- og Vækstministeriet, Kulturministeriet samt Social- og Integrationsministeriet. De selvejende institutioner har forskellig størrelse og karakteristika og leverer uddannelse, forskning samt kulturelle, erhvervsfremmende og sociale ydelser til borgere og virksomheder.

Rigsrevisionens kortlægning af revisionsordningerne for selvejende institutioner har vist, at revisionsordningerne for Kulturministeriets og Ministeriet for Børn og Undervisnings selvejende institutioner følger rigsrevisorlovens princip om, at det er graden af den statslige finansiering, der afgør, hvilken revisionsordning der er gældende. Det samme gælder hovedparten af de selvejende institutioner under Uddannelsesministeriet og Erhvervs- og Vækstministeriet. 3 institutioner under Erhvervs- og Vækstministeriet modtager ikke statslige tilskud, men revideres af Rigsrevisionen som følge af, at institutionernes udgifter eller underskud dækkes ved bidrag i henhold til lov. Social- og Integrationsministeriet har 7 selvejende institutioner, hvoraf de 3 revideres i henhold til rigsrevisorlovens principper.

Rigsrevisionens kortlægning har vist, at 6 selvejende institutioner ikke bliver revideret i overensstemmelse med rigsrevisorlovens principper.

Revisionsordningerne for 4 selvejende institutioner under Social- og Integrationsministeriet afviger fra rigsrevisorlovens princip om, at det er den statslige finansieringsgrad, som er afgørende for, om en selvejende institution revideres af Rigsrevisionen eller en privat revisor. Vi er derfor i samarbejde med ministeriet i gang med at harmonisere disse revisionsordninger.

2 selvejende institutioner under henholdsvis Uddannelsesministeriet og Erhvervs- og Vækstministeriet revideres ifølge institutionernes vedtægter af Rigsrevisionen, selv om de ikke er fuldt statsligt finansierede eller har underskudsdekning, og derfor ikke burde revideres i henhold til rigsrevisorlovens § 2. Vi har derfor også indledt en dialog med de 2 ministerier med henblik på at harmonisere disse revisionsordninger.

Med Finansministeriets rapport "Selvejende institutioner – styring, regulering og effektivitet" blev der skabt et bedre overblik over selvejeområdet. Tidligere har det været særdeles vanskeligt at danne sig et sådant overblik på trods af, at sektoren årligt modtager et statstilskud af stor økonomisk væsentlighed. Staten tildelte således knap 2.000 selvejende institutioner mv. i alt ca. 47 mia. kr. i tilskud i 2007. På trods af, at nogle institutioner sidenhen er fusioneret, er antallet af de selvejende institutioner mv. steget til godt 2.100, og størrelsen af det samlede tilskud er steget til ca. 57 mia. kr. i 2012. I ministeriernes opgørelser over de selvejende institutioner indgår der i visse tilfælde ud over de selvejende institutioner også fonde og foreninger mv., hvilket bevirker, at det opgjorte antal institutioner er større end i 2009. Da det kan være vanskeligt at opgøre antallet præcist, finder Rigsrevisionen det tilfredsstillende, at Finansministeriet vil etablere et centralt institutionsregister over de selvejende institutioner, så der bliver en mere præcis afgrænsning af de selvejende institutioner.

Finansministeriets selvejer rapport fra 2009 lagde op til en etablering eller justering af de såkaldte områdelove for de selvejende institutioner. I områdelovene skulle der – foruden fælles regler for tilskud og regnskab – fastættes fælles revisionsordninger for de selvejende institutioner. Rigsrevisionen kan konstatere, at 3 ud af 4 planlagte områdelove nu er vedtaget.

Der er således etableret: 1) en områdelov for de kulturelle institutioner under Kulturministeriet. Der er endvidere foretaget justeringer i de eksisterende områdelove for henholdsvis: 2) universiteterne og 3) de maritime uddannelsesinstitutioner under Uddannelsesministeriet. Med hensyn til 4) områdeloven for almene og erhvervsrettede ungdoms- og voksenuddannelser under Ministeriet for Børn og Undervisning er en planlagt fremsættelse af et lovforslag i marts 2012 blevet udskudt på grund af nogle forestående initiativer på området. Revisionen af disse selvejende institutioner reguleres derfor fortsat i de gældende institutionslove med tilhørende bekendtgørelser. Ministeriet for Børn og Undervisning har oplyst, at det er ministeriets opfattelse, at de gældende institutionslove giver tilfredsstillende styringsmæssige rammer, og at eventuelle yderligere ændringer kan gennemføres administrativt.

Folkehøjskolerne er flyttet fra det tidligere Undervisningsministerium (nu Ministeriet for Børn og Undervisning) til Kulturministeriet i forbindelse med ressortomlægningerne i oktober 2011. Der er udarbejdet et udkast til en aftale mellem Kulturministeriet og Ministeriet for Børn og Undervisning om administration af tilskud og økonomisk controlling i forhold til folkehøjskoler mv. Aftalen skal evalueres i november 2012. Rigsrevisionen vil følge op på resultatet af evalueringen for at sikre, at der fremover er en klar ansvarsfordeling mellem ministerierne i administrationen af folkehøjskolerne.

Finansministeriets arbejdsgruppe

Analysearbejdet blev gennemført af en tværministeriel arbejdsgruppe med repræsentanter fra Finansministeriet, Kulturministeriet, Videnskabsministeriet, Velfærdsministeriet, Undervisningsministeriet og Økonomi- og Erhvervsministeriet.

II. Omfanget af selvejende institutioner

5. Finansministeriet offentliggjorde i april 2009 rapporten "Selvejende institutioner – styring, regulering og effektivitet" (herefter selvejerapporten), som var et resultat af et større tværministerielt analysearbejde på selvejeområdet.

Det fremgår af selvejerapporten, at staten tildelte ca. 2.000 selvejende institutioner i alt ca. 47 mia. kr. i tilskud i 2007. Opgørelsen dækker over alle fonde, selvejende institutioner og foreninger, der modtager økonomisk tilskud fra staten.

Hovedparten af de statslige selvejende institutioner fordeler sig på 5 forskellige ministerområder og omfatter såvel store ungdomsuddannelsesinstitutioner og universiteter med mange ansatte som små kulturelle institutioner med få ansatte. Tabel 1 viser antal og typer af selvejende institutioner fordelt på ministerområder i 2006.

Tabel 1. Typer af selvejende institutioner i 2006 (Antal)

Kulturministeriet	
Kulturelle institutioner/foreninger, herunder teatre, museer og kulturelle uddannelser mv.	665
Velfærdsministeriet	
Sociale institutioner	10
Undervisningsministeriet	
Almene gymnasier og hf	124
Erhvervsrettede uddannelsesinstitutioner	95
Frie grundskoler	501
Frie kostskoler	345
Mellemlange videregående uddannelsesinstitutioner	52
Produktionsskoler	100
Social- og sundhedsskoler	19
Voksenuddannelsescentre	30
Videnskabsministeriet	
Universiteter	12
Økonomi- og Erhvervsministeriet	
Maritime uddannelsesinstitutioner	10
Erhvervsfremmeinstitutioner	12
I alt	1.965

Note: De almene gymnasier, social- og sundhedsskoler, voksenuddannelsescentre og en række kulturinstitutioner er medtaget i opgørelsen, selv om de først i forbindelse med kommunalreformen overgik til at være selvejende institutioner fra den 1. januar 2007.

Kilde: Finansministeriets rapport "Selvejende institutioner – styring, regulering og effektivitet" fra 2009.

Tabel 1 viser, at der i 2006 var selvejende institutioner på Kulturministeriets, Velfærdsministeriets, Undervisningsministeriets, Videnskabsministeriets og Økonomi- og Erhvervsministeriets område. Institutionerne leverer uddannelse og forskning samt kulturelle, erhvervsfremmende og sociale ydelser til borgere og virksomheder.

6. Siden opgørelsen i 2006 er antallet af selvejende institutioner på nogle områder reduceret.

Opgørelsen af de selvejende institutioner mv. i denne undersøgelse har dog vist, at antallet af institutioner ikke er reduceret, siden Finansministeriet offentliggjorde sin rapport i 2009. Ministerierne har oplyst, at der i 2012 i alt er 2.132 institutioner. Heri er dog – ud over de selvejende institutioner – også inkluderet fonde og foreninger mv. De selvejende institutioner mv. modtog tilskud for i alt 56,8 mia. kr. i 2012.

7. Med henblik på en praktisk afgrænsning af de selvejende institutioner foreslog Finansministeriets arbejdsgruppe, at der blev etableret et nyt centralt institutionsregister for alle selvejende institutioner. Finansministeriet har oplyst, at registret er dannet i 2011 som en del af SKS-nummerstrukturen (Statens Koncern System). Moderniseringsstyrelsen har efterfølgende besluttet at hjemtage bl.a. stamdatadelen af SKS. Den fulde ibrugtagning af registret er derfor udskudt til efter hjemtagningen.

Da det samlede tilskud til området er anseeligt, finder Rigsrevisionen, at Finansministeriets initiativ med at etablere et centralt institutionsregister er tilfredsstillende, da det vil bidrage til at få en mere præcis opgørelse over de selvejende institutioner, der hidtil har været vanskelige at afdække.

Ressortændringerne i oktober 2011

8. Som følge af kongelig resolution af 3. oktober 2011 er der foretaget nogle ressortændringer, som har betydning for en række selvejende institutioner. Ændringerne fremgår af boks 1.

BOKS 1. SELVEJENDE INSTITUTIONER, DER HAR FLYTTET MINISTEROMRÅDE SOM FØLGE AF RESSORTÆNDRINGER I OKTOBER 2011

- Folkehøjskoler overgår fra det tidligere Undervisningsministerium til Kulturministeriet.
- De videregående uddannelser på professionsbachelorniveau, herunder videregående uddannelser for voksne under åben uddannelse, overføres fra det tidligere Undervisningsministerium til Uddannelsesministeriet.
- Erhvervsakademiuddannelserne overføres fra det tidligere Undervisningsministerium til Uddannelsesministeriet.
- Designskolen Kolding flyttes fra Kulturministeriet til Uddannelsesministeriet.
- Ressortansvaret for sager vedrørende de maritime uddannelser flyttes fra det tidligere Økonomi- og Erhvervsministerium til Uddannelsesministeriet.
- Center for Boligsocial Udvikling flyttes fra Socialministeriet til Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter.

9. Det fremgår af selvejer rapporten, at der ud over de selvejende institutioner – som fremgår af tabel 1 – kan identificeres ca. 10 selvejende institutioner fordelt på andre ministerområder. I vores videre behandling af de eksisterende revisionsordninger vil vi koncentrere os om revisionsordningerne på de 5 ministerområder nævnt i tabel 1, idet hovedparten af de selvejende institutioner findes her. De 5 ministerområder benævnes efter ressortændringerne i oktober 2011 Kulturministeriet, Social- og Integrationsministeriet, Ministeriet for Børn og Undervisning, Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser (Uddannelsesministeriet) og Erhvervs- og Vækstministeriet.

Opsamling på omfanget af selvejende institutioner

10. Finansministeriets kortlægning har efter Rigsrevisionens opfattelse givet overblik over selvejeområdet. Før kortlægningen har det været særdeles vanskeligt at danne sig et sådant overblik på trods af, at sektoren årligt modtager statstilskud af stor økonomisk væsentlighed (ca. 47 mia. kr. i 2007). Opgørelsen inkluderer fonde og foreninger, der modtager tilskud fra staten. I 2012 var der godt 2.100 selvejende institutioner mv. med en samlet bevilning på knap 57 mia. kr.

III. Selvejereformen

11. Selvejer rapporten lagde op til en ændring af de styringsmæssige rammer for statsfinansierede selvejende institutioner – dvs. en selvejereform. Finansministeriets arbejdsgruppe anbefalede bl.a., at styringen og reguleringen blev tilrettelagt på en sådan måde, at den differentieres i forhold til den væsentlighed og sårbarhed, der knytter sig til den styrede institution. Begrebet væsentlighed skal ifølge selvejer rapporten forstås som spørgsmålet om, hvilke konsekvenser det har, at en uønsket hændelse – fx lav kvalitet eller lav effektivitet – indtræffer. Konsekvenserne kan være såvel økonomiske, politiske som samfundsmæssige. Sårbarhed handler om, hvorvidt staten er i stand til at identificere en given risiko ved de selvejende institutioners konkrete opgavevaretagelse og dermed, hvor parat staten er til at håndtere, at en uønsket hændelse opstår.

Finansministeriets kortlægning i forbindelse med selvejer rapporten viste, at ministerierne havde fastsat et varierende antal revisionskrav i deres ressortlovgivning (love og revisionsbekendtgørelser). Nogle selvejende institutioner var dermed ifølge selvejer rapporten underlagt et betydeligt antal krav til revisionen, mens reguleringstætheden for andre institutioner var væsentlig mindre. Selvejer rapporten konkluderede, at den daværende regulering af revisionens indhold og omfang ikke syntes at basere sig på systematiske og tværgående overvejelser om den væsentlighed og sårbarhed, der ud fra en risikobetragtning knyttede sig til de forskellige institutionsområder. På den baggrund blev det anbefalet, at der i de nye områdelove blev fastsat bestemmelser vedrørende revisionen af selvejende institutioner. Ved at samle revisionsbestemmelserne i fælles statslige regelsæt (områdelove) ville "doseringen" af reguleringen af de selvejende institutioners revision kunne tilpasses den risiko, der er forbundet med de forskellige institutionsområder.

12. Selvejereformen forudsatte regelændringer i budgetvejledningen og ressortlovgivningen på nogle ministerområder ved etablering eller ændringer af de nævnte områdelove. Regelændringerne sigter mod en harmonisering og øget gennemsigtighed via færre regelsæt for tilskud, regnskab og revision af de statsfinansierede selvejende institutioner.

Som led i selvejereformen overgik de statsfinansierede selvejende institutioner til at anvende det statslige regelsæt på bevillings- og regnskabsområdet. I den forbindelse indførte Finansministeriet en ny bevillingstype "statsfinansieret selvejende institution" i Budgetvejledning 2011. Bevillingstypen er med på finansloven for 2012.

13. Undtaget fra bevillingstypen og de statslige regnskabsregler er kulturinstitutionerne under Kulturministeriet, erhvervsfremmeinstitutionerne mv. under Erhvervs- og Vækstministeriet og de sociale institutioner under Social- og Integrationsministeriet. Institutionerne, der ikke bliver omfattet af den nye bevillingstype, vil fortsat modtage tilskud i form af andre bevillingstyper, jf. budgetvejledningens pkt. 2.4.9. Tilskud til drift af øvrige selvejende institutioner mv.

Væsentligheden og sårbarheden for disse institutioner, der er undtaget fra den nye bevillingstype, er ifølge selvejer rapporten meget lille. Desuden har disse institutioner en meget forskellig organisatorisk karakter og tilvejebringer ydelser, der er meget heterogene. Dette mindskede efter arbejdsgruppens vurdering behovet for at kunne foretage systematiske sammenligninger af institutionernes performance og resultater, som bl.a. det fælles statslige sæt af regnskabsregler skaber grundlaget for.

14. De planlagte ændringer i ressortlovgivningen fremgår af Finansministeriets notat af 25. oktober 2010 til Folketingets Finansudvalg om implementering af selvejereformen i efteråret 2010. Af notatet fremgår følgende:

- På Undervisningsministeriets område (nu Ministeriet for Børn og Undervisning) etableres en ny områdelov, som skaber ensartede styrings- og rammevilkår for almene og erhvervsrettede ungdoms- og voksenuddannelser.
- På Kulturministeriets område tilvejebringes en ny samlet og generel regulering af de krav af økonomisk karakter og administrativ karakter, der stilles i forbindelse med driftstilskud til selvejende institutioner og foreninger på kulturområdet.
- På Videnskabsministeriets område (nu Uddannelsesministeriet) udgør universitetsloven allerede en områdelov. Der gennemføres alene ændringer i lov om universiteter med henblik på at indarbejde de fælles regler om tilskud og revision, idet universiteterne allerede følger de statslige regnskabsregler.
- På Økonomi- og Erhvervsministeriets område (nu Erhvervs- og Vækstministeriet) udgør lov om maritime uddannelser også allerede en områdelov. Der vil blive foreslået ændringer i loven, så bevillingsregler og regler for regnskab og revision svarer til de fælles regler (dvs. de fælles statslige bevillingsregler og regler for regnskab og revision).

15. I notatet af 6. maj 2011 tilkendegav Rigsrevisionen, at Rigsrevisionen var enig i Finansministeriets beslutning om at etablere en selvstændig bevillingstype for statsfinansierede selvejende institutioner i Budgetvejledning 2011, i ministeriets beslutning om at lade regnskabsbekendtgørelsens bestemmelser gælde for selvejende institutioner og i de dertil hørende justeringer i Økonomisk Administrativ Vejledning (ØAV).

IV. Revision af selvejende institutioner – rigsrevisorlovens bestemmelser

16. Rigsrevisorloven skelner mellem revision efter § 2 og regnskabs gennemgang efter § 4. Rigsrevisionen reviderer således – ud over statens regnskaber – også regnskaber fra selvejende institutioner mv., når deres udgifter eller regnskabsmæssige underskud finansieres af staten eller ved bidrag, afgift eller anden indtægt i henhold til lov, jf. rigsrevisorlovens § 2, stk. 1, nr. 2, medmindre andet fremgår af særlovgivningen. Tilskuddet eller bidraget mv. skal enten dække alle udgifter – hvor der kan ses bort fra små og tilfældige indtægter – eller underskuddet (oppebårne indtægter fratrukket afholdte udgifter).

Grundlæggende er det graden af statslig finansiering, der afgør, om en institution skal henregnes til rigsrevisorlovens § 2 eller § 4. Det har således i den forbindelse ingen betydning, om institutionen er selvejende.

Hvis institutionen falder ind under rigsrevisorlovens § 2, kan vi med vedkommende minister aftale, at revisionen varetages i et nærmere fastsat samarbejde mellem Rigsrevisionen og et organ for intern revision, jf. rigsrevisorlovens § 9. Der vil for selvejende institutioners vedkommende være tale om, at en privat revisor ("institutionsrevisor") varetager revisionen i samarbejde med os, mens Rigsrevisionen har det samlede ansvar for revisionen. Revisionen reguleres af en skriftlig aftale indgået mellem den relevante minister og os.

17. Er der derimod tale om, at en selvejende institution kun delvist finansieres af staten og ikke har underskudsdekning, foretages revisionen af private revisorer. Rigsrevisionen kan dog i henhold til rigsrevisorlovens § 4 direkte eller gennem vedkommende minister indkalde regnskaber til gennemgang, hvor Rigsrevisionen ved gennemgangen i henhold til rigsrevisorlovens § 6, stk. 1, navnlig påser, at regnskabet er undergivet betryggende revision, at vilkårene for tilskud mv. er opfyldt, at midlerne er anvendt i overensstemmelse med givne bestemmelser, og at der i øvrigt er taget skyldige økonomiske hensyn. Rigsrevisionen gennemgår ikke hvert år alle regnskaber omfattet af § 4, men der foretages ud fra en vurdering af væsentlighed og risiko en stikprøvevis gennemgang med det formål at sikre, at de forhold, som er nævnt i § 6, stk. 1, er overholdt.

18. Da selvejende institutioner, der modtager statstilskud mv., er omfattet af rigsrevisorloven, skal der foretages henholdsvis finansiel revision, juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision i overensstemmelse med principperne om god offentlig revisionskik, som er fastlagt i rigsrevisorlovens § 3. Dette gælder altså både for institutioner, som er omfattet af § 2 og § 4.

19. Overordnet kan der skelnes mellem revision efter rigsrevisorlovens § 2 og regnskabs-gennemgang efter rigsrevisorlovens § 4 som vist i tabel 2.

Tabel 2. Selvejende institutioner revideret efter rigsrevisorlovens § 2 eller § 4

	§ 2-revision	§ 4-regnskabsgennemgang
Finansiering	Fuld dækning af udgifter eller underskudsdekning ved statslige tilskud eller bidrag, afgift mv. i henhold til lov.	Delvis statslig finansiering i form af driftstilskud, projektilskud, lån mv.
Revisionsinstruks § 9-aftale	Som udgangspunkt nej. Som hovedregel ja.	Ja. Nej.
	Revision udført af intern revisor (institutionsrevisor)	Revision udført af institutionens revisor
	<ul style="list-style-type: none"> • § 9-aftale indgås af ministeren og rigsrevisor. • Revisionen udføres af intern revision i samarbejde med Rigsrevisionen. • Rigsrevisionen fører tilsyn med intern revision. • Rigsrevisionen skal kunne basere sin erklæring på intern revisions arbejde. • Intern revision rapporterer til den selvejende institution og Rigsrevisionen. • Intern revision reviderer efter god offentlig revisionskik. 	<ul style="list-style-type: none"> • Minister udsteder revisionsinstruks. • Revisionen udføres af en privat revisor, som institutionen har valgt. • Revisionsinstruks opbygges efter modelinstruks. • Revisor rapporterer til den selvejende institution (tilskudsmodtager). • Revisor reviderer efter god offentlig revisionskik. • Rigsrevisionen påser, at revisionen er betryggende.

God offentlig revisionskik (GOR) er fastlagt i rigsrevisorlovens § 3. Det er en standard, hvor revisionen tilrettelægges ud fra væsentlighed og risiko.

God offentlig revisionskik er nærmere beskrevet i Rigsrevisionens publikation "God Offentlig Revisionskik – en vejledning" fra november 1998.

På § 4-området revideres selvejende institutioner typisk af statsautoriserede eller registrerede revisorer. På § 2-området revideres selvejende institutioner af Rigsrevisionen – som hovedregel i samarbejde med en privat institutionsrevisor i henhold til en § 9-aftale om intern revision.

Tabel 2 viser, at der for selvejende institutioner som hovedregel er indgået en aftale om intern revision efter rigsrevisorlovens § 9, hvorefter revisionen af institutionen bygger på et samarbejde mellem Rigsrevisionen og den interne revisors arbejde. Rigsrevisionens vurdering af institutionens regnskab og udarbejdelse af erklæring bygger dels på den revision, Rigsrevisionen selv udfører, dels på institutionsrevisors revision. Selv om der samarbejdes med en institutionsrevisor, er det Rigsrevisionen, der har det samlede ansvar for revisionen. I den forbindelse er det Rigsrevisionens opgave at føre tilsyn med institutionsrevisor med det formål at sikre, at Rigsrevisionen kan basere § 2-revisionen på institutionsrevisors arbejde. Boks 2 viser 2 eksempler på, hvordan Rigsrevisionens samarbejde/tilsyn med intern revision er tilrettelagt.

BOKS 2. 2 EKSEMPLER PÅ RIGSREVISIONENS SAMARBEJDE OG TILSYN MED INTERN REVISION (§ 2-REVISION MED § 9-AFTALE)

Institutioner for almene og erhvervsrettede ungdoms- og voksenuddannelser (fx gymnasier, voksenuddannelsescentre (VUC'er), handelsskoler og tekniske skoler)

Området omfatter ca. 250 uddannelsesinstitutioner. Den interne revision udføres af forskellige revisionsfirmaer udpeget af de enkelte uddannelsesinstitutioners bestyrelse. Typisk reviderer institutionsrevisorerne flere uddannelsesinstitutioner. Som en del af planlægningen af revisions- og tilsynsopgaven udarbejder Rigsrevisionen en samlet strategisk analyse for at vurdere væsentlighed og risiko på hele området.

Rigsrevisionen udfører stikprøvevise revisionsbesøg dels hos uddannelsesinstitutionerne, dels hos de interne revisorer (institutionsrevisor). Rigsrevisionen aflægger således besøg ved 14-16 uddannelsesinstitutioner årligt, hvor der er fokus på væsentlige eller risikobetonede områder. Tilsynsbesøgene hos de interne revisorer omfatter 6-8 institutionsrevisorer årligt. Ved besøget gennemgår Rigsrevisionen arbejdsplaner på udvalgte revisionsområder, fx lønrevision, forvaltningsrevision mv. Desuden gennemgås dokumentationen for den udførte revision og de konklusioner, som revisor har anført i revisionsprotokollatet.

Rigsrevisionen gennemgår årsrapporter fra de institutioner, hvor institutionsrevisor har taget forbedring eller har afgivet supplerende oplysninger. Endvidere gennemgår Rigsrevisionen årsrapporter og revisionsprotokollater fra de institutioner, der er sat under skærpet tilsyn af ministeriet.

Rigsrevisionen holder møder med Kvalitet- og Tilsynsstyrelsen, hvor Rigsrevisionen redegør nærmere for de samlede resultater af de foretagne revisioner. De samlede resultater sendes efterfølgende til ministeriet i en rapport.

Universiteter

På universitetsområdet udfører Rigsrevisionen årligt revision ved stedlige besøg ved alle 8 universiteter, hvor der lægges vægt på forvaltningsrevision. Revisionsemnerne bliver drøftet med institutionsrevisor på årlige planlægningsmøder. På møderne bliver der tillige videndelt om erfaringerne fra revisionen af det foregående år, og institutionsrevisor redegør for planlægningen af revisionen af det enkelte universitet. Institutionsrevisor fremsender efterfølgende et udkast til et revisionsplannotat til udtalelse. Plannotatet bliver gennemgået og kommenteret af Rigsrevisionen, hvorefter institutionsrevisor udarbejder en endelig plan. Rigsrevisionen modtager også institutionsrevisors revisionsprotokollater fra den løbende revision vedrørende den finansielle revision og it-revisionen.

Inden institutionsrevisor afslutter revisionen af universitetet, gennemgår Rigsrevisionen i forbindelse med den afsluttende årsrevision institutionsrevisors arbejdsplaner og udkast til revisionsprotokollat samt universitetets udkast til årsrapport. Rigsrevisionen udarbejder derefter en erklæring og beretning om den udførte revision.

Ajournført modelinstruks

Der er en justeret udgave af modelinstruksen i Statsrevisorernes publikation "Vejledende retningslinjer for revision af statsstøttede institutioner mv. (rigsrevisorlovens § 4)" fra 1993. Den justerede modelinstruks indgår i "Rapport fra udvalget om et udredningsarbejde på § 4-området" fra marts 2000, som er udarbejdet i samarbejde med revisorforeningerne og de kommunale revisionsorganer.

Som det fremgår af tabel 2, udføres revisionen af institutioner omfattet af rigsrevisorlovens § 4 efter en revisionsbekendtgørelse/-instruks, som ressortministeriet udsteder. Der er som udgangspunkt ikke fastsat en revisionsinstruks på § 2-området, hvor Rigsrevisionen har det samlede ansvar for revisionen, idet opgaverne for rigsrevisor fremgår af rigsrevisorloven. Der er dog på nogle områder etableret revisionsbekendtgørelser på § 2-området. Dette gør sig bl.a. gældende for institutioner for almene og erhvervsrettede ungdoms- og voksenuddannelser under Ministeriet for Børn og Undervisning. Her regulerer en bekendtgørelse opgaverne for institutionsrevisor, hvor Rigsrevisionen har indgået en aftale om intern revision med den pågældende minister i henhold til rigsrevisorlovens § 9, jf. § 2. Selv om ministeriet har udstedt revisionsbekendtgørelser på området, udføres revisionen i overensstemmelse med rigsrevisorlovens bestemmelser.

Praksis er, at det pågældende ministerium forelægger udkast til revisionsbekendtgørelser/-instrukser for Rigsrevisionen, som afgiver udtalelse herom efter rigsrevisorlovens § 10, stk. 2. Ved udtalelsen tager Rigsrevisionen udgangspunkt i den ajournførte modelinstruks for revision af tilskud til institutioners samlede virksomhed (driften).

Kulturministeriets områdelov udgøres af lov nr. 1531 af 21. december 2010 om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet.

I medfør af områdeloven fastsættes revisionsordningerne i bekendtgørelse nr. 1701 af 21. december 2010 om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet.

V. Revisionsordninger på Kulturministeriets område

20. Ifølge Finansministeriets opgørelse var der 665 selvejende institutioner på Kulturministeriets område i 2006, jf. tabel 1. Ressortændringerne i oktober 2011 betød, at folkehøjskolerne overgik til Kulturministeriet fra det tidligere Undervisningsministerium. Der er tale om 71 folkehøjskoler. Samtidig afgav Kulturministeriet Designskolen Kolding til Uddannelsesministeriet.

21. Områdeloven for selvejende institutioner på Kulturministeriets område blev vedtaget i december 2010. Loven dækker tilskudsmodtagere, der modtager offentligt driftstilskud i en sammenhængende periode på 3 år eller mere. Loven omfatter således både selvejende institutioner og foreninger mv. Kulturministeren har med hjemmel i områdeloven fastsat de nærmere regler for tilskudsmodtagerens budget, regnskabsaflægning og revisionens udførelse i en bekendtgørelse fra december 2010.

Kulturministeriet har oplyst, at der i dag er 935 selvejende institutioner mv. på ministeriets område. Institutionerne modtager i alt bevillinger for 2.208,8 mio. kr.

En oversigt over de selvejende institutioner mv. og bevillinger fremgår af tabel 3.

Tabel 3. Selvejende institutioner mv. og bevillinger på Kulturministeriets område

	Antal	Bevilling ¹⁾ mio. kr.
Museer og institutioner til bevaring af kulturarven	124	390,5
Scenekunst	30	402,2
Musikinstitutioner	51	281,1
Billedkunst og arkitektur	9	20,9
Idræt	15	859,2
Almennyttige organisationer	279	40,0
Zoologiske anlæg	8	38,6
Lokalradio- og tv-området	394	45,8
Biblioteksområdet	8	90,1
Øvrige kulturelle formål	17	40,4
I alt	935	2.208,8

¹⁾ Oplysningerne bygger på bevillingstal fra finansloven for 2012 og det kulturelle tipsaktstykke (Akt 105 21/6 2012) for perioden 1. april 2012 - 31. marts 2013.

Kilde: Kulturministeriet.

Kulturministeriets opgørelse omfatter alle institutioner dækket af Kulturministeriets driftstilskudslov fra 2010 og dækker således ud over selvejende institutioner også fonde, foreninger, visse kommunale institutioner mv. Dette er ifølge ministeriet forklaringen på, at der er flere institutioner nu i forhold til Finansministeriets kortlægning i 2009.

22. Revisionsforholdene for selvejende institutioner omfattet af Kulturministeriets område-
lov fremgår af tabel 4.

Tabel 4. Revisionsforholdene for selvejende institutioner under Kulturministeriet

Årligt driftstilskud fra Kulturministeriet	Finansierungsgrad	Rigsrevisorloven		Revisionens indhold og udførelse (krav i be- kendtgørelse om økonomiske administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kul- turministeriet)
		§ 2	§ 4	
A. Kulturelle institutioner				
Til og med 200.000 kr.	Delvis statslig finansiering.		+	Ingen revision.
Over 200.000 kr.	Delvis statslig finansiering.		+	<ul style="list-style-type: none"> • Revideres af en bestyrelsesvalgt stats- autoriseret eller registreret revisor. • Revision i overensstemmelse med god offentlig revisionskik (GOR). • Afsluttende revision af årsregnskab. • Årsregnskab forsynes med revisions- påtegning. • Revisor har fuld adgang til oplysninger. • Revisor pålægges straks at rapportere til den selvejende institution ved lovovertræ- delser eller tilsidesættelser af forskrifter af væsentlig betydning. • Revisor fører revisionsprotokol.
Over 1 mio. kr.	Delvis statslig finansiering.		+	<p>Yderligere supplerende krav i forhold til institutioner over 200.000 kr.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sædvanligvis revision i årets løb.

Tabel 4 viser, at alle Kulturministeriets selvejende institutioner er omfattet af rigsrevisorlo-
vens § 4, dvs. at revisionen udføres af private revisorer, mens Rigsrevisionen har adgang
til at foretage regnskabs gennemgang.

Det fremgår endvidere af tabellen, at kravene til revisionen for selvejende institutioner på
Kulturministeriets område differentieres ud fra driftstilskuddets størrelse. For statslige driftstil-
skud på under 200.000 kr., fx radio- og tv-stationer, stilles der ikke krav om, at der udføres
revision. Institutionen skal dog opbevare et årsregnskab, der er underskrevet af institutio-
nens ledelse og bestyrelse. Med sin underskrift erklærer ledelsen og bestyrelsen sig om, at
tilskuddet er anvendt sparsommeligt og til formålet.

For institutioner, der modtager over 200.000 kr. i driftstilskud, fx nogle museer, gælder det,
at revisionen udføres af private revisorer, som bestyrelsen har valgt, mens Rigsrevisionen
kan foretage regnskabs gennemgang i henhold til rigsrevisorlovens § 4. Revisionen skal iføl-
ge bekendtgørelsen udføres i overensstemmelse med god offentlig revisionskik, dvs. der
skal udføres finansiel revision, juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision. Derudover stil-
les der i bekendtgørelsen en række specifikke krav til revisionens udførelse og rapportering,
bl.a. at der skal udføres afsluttende revision, ligesom der stilles krav om, hvilke oplysninger
der skal indgå i revisors revisionsprotokollat.

Udgør det årlige driftstilskud over 1 mio. kr., fx til Københavns Teater og Landsdelsscenerne
Aarhus, Aalborg og Odense, stilles der yderligere krav om, at der ud over den afsluttende
revision sædvanligvis foretages revision i årets løb.

23. Folkehøjskolerne, som er flyttet fra det tidligere Undervisningsministerium (nu Ministeriet for Børn og Undervisning) til Kulturministeriet i forbindelse med ressortomlægningerne i oktober 2011, reguleres fortsat i en samlet lovgivning for de frie kostskoler, der også omfatter efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler. Ansvar for lovgivningsarbejdet i relation til lov om frie kostskoler ligger fortsat hos Ministeriet for Børn og Undervisning. Ifølge ressortaftale af 11. november 2011 mellem Ministeriet for Børn og Undervisning og Kulturministeriet vedrørende folkeoplysningsområdet, herunder folkehøjskoler, omfatter ressortflytningen derimod administration af loven, herunder anvendelse af bemyndigelser og tilsynsmæssige afgørelser i relation til folkehøjskolerne. Kulturministeriet har imidlertid delegeret administrationen af udbetaling af tilskud og økonomisk controlling i forhold til folkehøjskolerne til Kvalitets- og Tilsynsstyrelsen under Ministeriet for Børn og Undervisning.

Den økonomiske controlling af området følger ifølge Kulturministeriet hidtidig praksis for de frie skoler. Der er i forlængelse af ressortaftalen udarbejdet et udkast til en aftale mellem Kulturministeriet og Ministeriet for Børn og Undervisning om administration af tilskud og økonomisk controlling i forhold til folkehøjskoler mv. Aftaleudkastet er ikke blevet underskrevet af ministerierne, men området administreres ifølge Kulturministeriet i overensstemmelse hermed. Kulturministeriet har endvidere oplyst, at ministerierne betragter 2012 som et prøveår for administrationsaftalen og derfor har aftalt, at aftalen evalueres i november 2012. Rigsrevisionen vil følge op på resultatet af evalueringen for at sikre, at der fremover er en klar ansvarsfordeling mellem ministerierne i administrationen af folkehøjskolerne.

Folkehøjskolerne er således ikke dækket af områdeloven på Kulturministeriets område. Revisionsordningerne for folkehøjskolerne behandles i sammenhæng med de øvrige frie kostskoler under kap. VI. Revisionsordninger på Ministeriet for Børn og Undervisnings område.

Opsamling på Kulturministeriets selvejende institutioner

24. Kortlægningen har vist, at de selvejende institutioner på Kulturministeriets område, fx folkehøjskoler, teatre, museer mv., alle er omfattet af rigsrevisorlovens § 4 som følge af delvis statslig finansiering. Institutionerne revideres således af private revisorer, mens Rigsrevisionen har adgang til at foretage regnskabsgennemgang. Dermed følger ministeriets selvejende institutioner rigsrevisorlovens princip om, at det er graden af den statslige finansiering, der bestemmer, hvilken revisionsordning der skal være gældende. Institutioner, som modtager et årligt driftstilskud fra Kulturministeriet på under 200.000 kr., revideres dog ikke.

Vi finder det tilfredsstillende, at Kulturministeriet – i overensstemmelse med selvejereformens hensigt – har tilvejebragt en samlet regulering af revisionsordningerne for de selvejende institutioner på ministeriets område. Kulturministeriet har i medfør af områdeloven udstedt en bekendtgørelse, som fastlægger kravene til revisionens indhold og udførelse. Kravene er differentieret ud fra økonomisk væsentlighed.

Folkehøjskolerne, der overgik til Kulturministeriet i forbindelse med ressortomlægningen i oktober 2011, reguleres fortsat i en samlet lovgivning for de frie kostskoler.

VI. Revisionsordninger på Ministeriet for Børn og Undervisnings område

25. Hovedparten af de selvejende institutioner lå i 2006 under det tidligere Undervisningsministerium (nu Ministeriet for Børn og Undervisning). Der var således i Finansministeriets opgørelse i alt 1.266 selvejende institutioner på ministerområdet. Opgørelsen inkluderede almene gymnasier, social- og sundhedsskoler og voksenuddannelsescentre, som først overgik til at være selvejende institutioner pr. 1. januar 2007 i forbindelse med kommunalreformen.

Som følge af en række strukturelle ændringer i uddannelsessektoren er antallet i dag reduceret. Dertil kommer, at professionshøjskolerne og erhvervsakademierne overgik til Uddannelsesministeriet, og folkehøjskolerne til Kulturministeriet som følge af ressortomlægningerne i oktober 2011. Det formelle ansvar for lovgivningen for folkehøjskolerne ligger dog stadig hos Ministeriet for Børn og Undervisning, og tilskudsberegning og regnskabsgennemgang for skolerne foretages som tidligere nævnt for Kulturministeriet af Ministeriet for Børn og Undervisning, dog sådan at afgørelser i tilsynssager o.l. træffes i Kulturministeriet. Revisionsordningen for skolerne behandles derfor som nævnt sammen med ministeriets øvrige frie skoler.

26. Ministeriet for Børn og Undervisning har oplyst, at der i dag er 1.144 selvejende institutioner mv. på ministeriets område. Der indgår blandt de opgjorte institutioner private udbydere af AMU-kurser, som ikke nødvendigvis er selvejende institutioner. En oversigt over de selvejende institutioner og deres bevillinger fremgår af tabel 5. Ministeriets tilskud til de selvejende institutioner er opdelt på en lidt anden måde end opgørelsen af antallet.

Tabel 5. Selvejende institutioner og bevillinger på Ministeriet for Børn og Undervisnings område i 2012

Institutionstype	Antal
Efterskoler	221
Studenterkurser	4
Produktionshøjskoler	80
Erhvervsskoler mv.	96
Gymnasier og hf-kurser	123
Voksenuddannelsescentre	24
Private gymnasier og hf-kurser	18
Private udbydere af AMU og EUD	14
Friskoler og private grundskoler	509
Husholdnings- og håndarbejdsskoler	14
Efterskoler med samlet særligt tilbud	40
Center for offentlig kompetenceudvikling	1
I alt	1.144
Bevilling	Mio. kr.
Gymnasiale uddannelser	11.790
Erhvervsrettede ungdomsuddannelser	7.751
Frie grundskoler, efterskoler og ungdomskostskoler	7.173
Folkeoplysning samt voksen-, efter- og videreuddannelser	3.732
Erhvervsgrunduddannelser og produktionsskoler mv.	1.257
Introduktionskurser og brobygning til ungdomsuddannelser	173
Videregående uddannelser	116
I alt	31.992

Samlet er der i 2012 et tilskud til selvejende institutioner mv. på ca. 32 mia. kr.

Der er ifølge Ministeriet for Børn og Undervisning ingen institutioner for videregående uddannelser under ministeriet – men ministeriet udbetaler tilskud til visse uddannelser på nogle af de videregående institutioner, selv om institutionerne ressortmæssigt hører under Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser (Uddannelsesministeriet). Dertil kommer et kommunalt gymnasium (Sankt Annæ Gymnasium) og en kommunal ungdomskostskole (Handbjerghus Ungdomskostskole), som modtager tilskud fra ministeriet til driften.

Tidligere revisionsordninger på ministerområdet

27. Vi har tidligere i notatet af 18. marts 2005 beskrevet revisionsordningerne under det tidligere Undervisningsministeriums område (nu Ministeriet for Børn og Undervisning). Revisionsordningerne på ministeriets område så dengang ud som vist i tabel 6.

Tabel 6. Revisionen af selvejende institutioner under Ministeriet for Børn og Undervisning i 2005

Institutionstype	Finansierungsgrad	Rigsrevisorloven	
		§ 2	§ 4
A. Frie skoler			
Frie grundskoler, private gymnasier, efterskoler, folkehøjskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler samt produktionsskoler.	Delvis statslig finansiering.		+
B. Regulerede uddannelsesinstitutioner			
<i>Institutioner for erhvervsrettede uddannelser</i>			
Handelsskoler, tekniske skoler, landbrugsskoler og AMU-centre.	Fuld statslig finansiering ved tilskud eller underskudsdekning.		+
<i>Centre for Videregående Uddannelser og andre institutioner for videregående uddannelser mv. (CVU'er)</i>			
De såkaldte CVU'er og visse andre institutioner, der udbyder uddannelser på videregående niveau, fx seminarier.	Fuld statslig finansiering ved tilskud eller underskudsdekning.	+	

Som det fremgår af tabel 6, blev revisionen af de frie skoler foretaget af private revisorer, mens Rigsrevisionen kunne foretage regnskabsgennemgang i henhold til rigsrevisorlovens § 4. Det hænger sammen med, at disse skoler hverken er fuldt statsligt finansierede eller er skoler, der har statslig underskudsdekning. Sådan er ordningen også i dag.

Revisionsordningerne for de regulerede uddannelsesinstitutioner var, jf. tabel 6, ikke tilrettelagt ensartet, selv om begge institutionstyper blev fuldt finansieret ved statslige tilskud eller havde underskudsdekning. Institutioner for erhvervsrettede uddannelser blev således revideret af private revisorer i henhold til lovgivningen for disse institutioner, mens Rigsrevisionen kunne foretage gennemgang af regnskaberne i henhold til rigsrevisorlovens § 4.

CVU'erne blev derimod revideret af Rigsrevisionen i henhold til rigsrevisorlovens § 2, idet den enkelte institution dog antog en statsautoriseret eller registreret revisor, som reviderede institutionens regnskaber efter aftale mellem undervisningsministeren og Rigsrevisionen i henhold til rigsrevisorlovens § 9. De private revisorer fungerede altså som interne revisorer på dette område. CVU'erne og øvrige uddannelsesinstitutioner for mellemlange videregående uddannelser blev fra januar 2008 samlet i professionshøjskoler, som sammen med Medie- og Journalisthøjskolen – der fortsat er en selvstændig institution – i dag hører under Uddannelsesministeriet.

Ændringer som følge af kommunalreformen i 2007

28. Der er pr. 1. januar 2007 som følge af kommunalreformen sket nogle ændringer i revisionsordningerne på Ministeriet for Børn og Undervisnings område. Der blev etableret en ny revisionsordning for gymnasier, studenter- og hf-kurser, voksenuddannelsescentre (institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse) samt social- og sundhedsuddannelsen, der med kommunalreformens ikrafttrædelse den 1. januar 2007 blev overført fra amtskommunerne til staten (Ministeriet for Børn og Undervisning).

29. I forbindelse med den forestående kommunalreform gennemførte et embedsmandsudvalg med repræsentanter fra Undervisningsministeriet, Finansministeriet, Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling samt Indenrigs- og Sundhedsministeriet i 2005 en analyse af Undervisningsministeriets styringssystem på det selvejende institutionsområde. Resultatet af analysen er beskrevet i "Styringsanalysen – analyse af uddannelsesområdets styringssystem" fra 2005.

Spørgsmålet om institutioner for erhvervsrettede uddannelser og deres forhold til rigsrevisorloven og andre love blev behandlet i styringsanalysen. Embedsmandsudvalget foreslog, at selvejelovgivning blev harmoniseret. Dette gjaldt både institutionernes forhold til forvaltningslov og offentlighedslov, men også til revisionen. Det blev således foreslået, at institutionerne for erhvervsrettede uddannelser skulle have samme ordning som andre regulerede selvejende institutioner, fx CVU'erne mv.

Som opfølgning på styringsanalysen er revisionsordningen for institutionerne for erhvervsrettede uddannelser blevet ændret. Dvs. at Rigsrevisionen pr. 1. januar 2007 har overtaget revisionen af disse institutioner i henhold til rigsrevisorlovens § 2. Samtidig er der etableret en § 9-aftale mellem ministeren og Rigsrevisionen, som indebærer, at der udføres intern revision ved bestyrelsesvalgte statsautoriserede eller registrerede revisorer.

Nuværende revisionsordninger på ministerområdet

30. Efter selvejereformen skelnes der fortsat mellem de regulerede uddannelsesinstitutioner og de frie skoler. Som det fremgik af Finansministeriets notat af 25. oktober 2010 om implementering af selvejereformen i efteråret 2010, var det planlagt, at der skulle etableres en områdelov for almene og erhvervsrettede ungdoms- og voksenuddannelser, som udgør de regulerede uddannelsesinstitutioner på Ministeriet for Børn og Undervisnings område. Det drejer sig om almene gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse (fx gymnasier, studenter- og hf-kurser samt voksenuddannelsescentre) og erhvervsrettede ungdomsuddannelser (fx handelsskoler, tekniske skoler og social- og sundhedsskoler).

De frie skoler (fx frie grundskoler, frie kostskoler, produktionsskoler og et mindre antal private gymnasieskoler) undtages fra områdelovene, idet Finansministeriets arbejdsgruppe vurderede, at der for disse institutioner gælder særlige rammevilkår, som vanskeliggør en samlet regulering.

31. Ministeriet for Børn og Undervisning har besluttet ikke at fremsætte det planlagte forslag til områdelov for almene og erhvervsrettede ungdoms- og voksenuddannelser – dvs. de regulerede uddannelsesinstitutioner – i folketingssamling 2011/2012. Denne beslutning skal ifølge ministeriet bl.a. ses i lyset af regeringsgrundlagets initiativer af betydning for institutionerne, herunder økonomistyringen (bl.a. Taxameterudvalget). Ministeriets selvejende institutioner reguleres derfor fortsat i de enkelte institutionslove med tilhørende bekendtgørelser.

Der foreligger i dag bekendtgørelser for revision og tilskudskontrol for institutioner for erhvervsrettede uddannelser og for almen gymnasiale uddannelser og almene voksenuddannelser. Ministeriet for Børn og Undervisning har oplyst, at kravene til revision af institutioner på de 2 lovområder i dag er meget ens, og det er ministeriets hensigt på sigt at samle revisionsreglerne i samme bekendtgørelse.

32. Hovedpunkterne i institutionslovene og revisionsbekendtgørelserne for de selvejende institutioner under Ministeriet for Børn og Undervisning er vist i tabel 7.

Kommissoriet for styringsanalysen

Analysen skulle omfatte daværende og kommende regulerede institutionsområder under Undervisningsministeriet.

Formålet var at vurdere Undervisningsministeriets styringssystemets egnethed i forhold til at realisere de uddannelsespolitiske målsætninger.

Analysen skulle omfatte en vurdering af selvejete, taxameterfinansieringen og samspillet med uddannelsesregler og tilsyn ud fra en betragtning om, at disse 4 styringsdimensioner tilsammen skulle udgøre et hensigtsmæssigt og sammenhængende styringssystem.

Table 7. Nuværende revisionsforhold for selvejende institutioner under Ministeriet for Børn og Undervisning

Institutionstype	Finansierungsgrad	Rigsrevisorloven		Revisionens indhold og udførelse (krav i revisionsbekendtgørelser og institutionslove)
		§ 2	§ 4	
A. Frie skoler				
Frie kostskoler	Delvis statslig finansiering.		+	<ul style="list-style-type: none"> • Varetages og udføres af statsautoriserede eller registrerede revisorer. • Omfatter institutionens årsrapport, tilskudsgrundlag og attestation af indberetninger, hvor ministeriet kræver særlig revisorerklæring. • Revision i overensstemmelse med god offentlig revisionsskik (GOR). • Revision i årets løb. • Afsluttende revision af årsrapport. • Revisor pålægges straks at rapportere til bestyrelse ved lovovertrædelser eller tilsidesættelse af forskrifter af væsentlig betydning. • Årsrapport forsynes med revisionspåtegning. • Revisor har fuld adgang til oplysninger. • Revisor fører en revisionsprotokol. • Ministeren kan pålægge bestyrelsen at udpege en anden revisor i tilfælde af, at revisor tilsidesætter sine pligter som revisor. Supplerende krav i bilag og revisortjekliste.
Frie grundskoler og private gymnasier mv.	Delvis statslig finansiering.		+	
Produktionsskoler	Delvis statslig finansiering.		+	
B. Regulerede uddannelsesinstitutioner				
Erhvervsrettet uddannelse	Fuld statslig finansiering ved tilskud eller underskudsdekning.		+	<ul style="list-style-type: none"> • Revideres af rigsrevisor. • Varetages af rigsrevisor og statsautoriserede eller registrerede revisorer i et nærmere fastlagt samarbejde (§9-aftale om intern revision). • Omfatter institutionens årsrapport, tilskudsgrundlag og attestation af indberetninger, hvor ministeriet kræver særlig revisorerklæring. • Revision i overensstemmelse med god offentlig revisionsskik (GOR). • Revision i årets løb. • Afsluttende revision af årsrapport. • Revisor pålægges straks at rapportere til bestyrelse ved lovovertrædelser eller tilsidesættelse af forskrifter af væsentlig betydning. • Årsrapport forsynes med revisionspåtegning. • Revisor har fuld adgang til oplysninger. • Revisor fører en revisionsprotokol. • Ministeren og rigsrevisor kan pålægge bestyrelsen at udpege en anden intern revisor i tilfælde af, at revisor tilsidesætter sine pligter som revisor. Supplerende krav i bilag og revisortjekliste.
Almen gymnasial uddannelse og almen voksenuddannelse	Fuld statslig finansiering ved tilskud eller underskudsdekning.		+	
C. Øvrige selvejende institutioner				
Nationalt center for undervisning i natur, teknik og sundhed	Fuld statslig finansiering ved tilskud eller underskudsdekning.		+	<ul style="list-style-type: none"> • Revideres af rigsrevisor. • Varetages af statsautoriserede eller registrerede revisorer i et nærmere fastlagt samarbejde med rigsrevisor. (§9-aftale). • Revisionen foretages i overensstemmelse med god offentlig revisionsskik, jf. vedtægter. • Ministeren og rigsrevisor kan pålægge bestyrelsen at udpege en anden revisor i tilfælde af, at revisor tilsidesætter sine pligter som revisor.

Det fremgår af tabel 7, at de frie skolers regnskaber revideres af statsautoriserede eller registrerede revisorer, mens Rigsrevisionen kan foretage gennemgang af regnskaberne i henhold til § 4, som følge af delvis statslig finansiering.

De regulerede uddannelsesinstitutioner har i dag en ens revisionsordning, idet revisionen for både institutioner for erhvervsrettede uddannelser og institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse mv. ligger hos Rigsrevisionen. På begge områder har institutionens bestyrelse udpeget en institutionsrevisor, som udfører revisionen i et nærmere fastlagt samarbejde med Rigsrevisionen. Der er altså tale om intern revision i henhold til rigsrevisorlovens § 9.

De øvrige selvejende institutioner i tabel 7 omfatter Nationalt center for undervisning i natur, teknik og sundhed. Centret revideres af Rigsrevisionen, og vi har indgået en aftale om intern revision med den pågældende minister i henhold til rigsrevisorlovens § 9.

Som det fremgår af tabel 7, udfører de private revisorer mange af de samme opgaver i forhold til de frie skoler og de regulerede uddannelsesinstitutioner. Forskellene består bl.a. i, at for de regulerede uddannelsesinstitutioners vedkommende udfører institutionsrevisoren revisionen i samarbejde med Rigsrevisionen, mens Rigsrevisionen for de frie skolers vedkommende alene har adgang til regnskabsgennemgang. Samarbejdet mellem institutionsrevisoren og Rigsrevisionen tilrettelægges ved møder efter behov, og Rigsrevisionen har adgang til revisors revisionsplaner, arbejdsplaner mv., jf. boks 2. For alle selvejende institutioner under Ministeriet for Børn og Undervisning gælder, at der stilles krav om, at revisor attesterer indberetninger til ministeriet til brug for beregning af tilskuddet.

33. Det fremgår af selvejer rapporten, at Finansministeriets arbejdsgruppe fandt, at Undervisningsministeriets institutioner er underlagt et betydeligt antal detaljerede krav til revisors udførelse af kontroller og rapportering, og at det er relevant at overveje en reduktion af kravene. Indholdet i ministeriets revisionsbekendtgørelser følger Rigsrevisionens modelinstruks (vejledning for udarbejdelse af revisionsinstrukser). Til bekendtgørelserne er der imidlertid udarbejdet et supplerende bilag, hvor revisors opgaver beskrives nærmere. En del af opgaverne er dog ifølge selvejer rapporten rene kontrolopgaver og ikke et udtryk for yderligere krav til revisionen.

For at skabe overblik over den udførte revision, har Ministeriet for Børn og Undervisning tillige udarbejdet særlige revisortjeklister, der stiller supplerende formkrav til revisors afrapportering.

34. Rigsrevisionens gennemgang af revisionsbekendtgørelsernes bilag bekræfter, at en del af de opgaver, som er beskrevet i bilagene, er kontrolopgaver – særligt i forhold til tilskudsgrundlaget – og ikke egentlige revisionsopgaver. Desuden er der generelt for alle institutionerne en udførlig gennemgang af revisors opgaver i forhold til revision af løn- og ansættelsesvilkår. Hvad angår de erhvervsrettede uddannelser og almene gymnasiale uddannelser og voksenuddannelser (de regulerede uddannelsesinstitutioner), er der tillige et betydeligt antal krav til den udførte forvaltningsrevision og revisionen af institutionernes indtægtsdækkede virksomhed.

Finansministeriets arbejdsgruppe vurderede i selvejer rapporten endvidere, at kravene til revisionen af bl.a. de erhvervsrettede uddannelsesinstitutioner og de frie uddannelsesinstitutioner (under det tidligere Undervisningsministerium) var mere vidtgående end kravene til revisionen af universiteternes regnskaber (under det tidligere Videnskabsministerium), bl.a. fordi der både var færre revisionsbestemmelser for universiteterne, og at der ikke for universiteterne var krav om, at aktivitetsoplysninger skulle attesteres af revisor.

35. Rigsrevisionen har i sit hørings svar til Finansministeriets selvejer rapport gjort opmærksom på, at revisionen af aktivitetsoplysninger indgår som led i revisionen af universiteternes indtægter. Forskellen ligger derfor alene i, at Videnskabsministeriet (nu Uddannelsesministeriet) modsat Undervisningsministeriet (nu Ministeriet for Børn og Undervisning) ikke har stillet krav om udarbejdelse af revisorattestede erklæringer.

Rigsrevisionen finder således, at revisionsopgaven i hovedtræk er den samme for universiteterne, de erhvervsrettede uddannelsesinstitutioner og de frie uddannelsesinstitutioner, hvad angår revisionen af aktivitetsoplysninger.

36. Ministeriet for Børn og Undervisning har oplyst, at de kontroller og revisions handlinger, der fremgår af bilag 1 til bekendtgørelserne, ikke kræves udført hvert år som led i den finansielle og forvaltningsmæssige revision af årsrapporten. Derimod er der tale om synliggørelse af kontroller og revisions handlinger, der på stikprøvebasis skal foretages og revideres efter turnusprincippet ud fra revisors vurderinger af risiko og væsentlighed. Med hensyn til kravet om, at revisor skal besvare en række tjeklistespørgsmål som led i revisionen af årsrapporten, der skal indarbejdes i revisionsprotokollatet, er det ministeriets opfattelse, at dette giver institutionens bestyrelse et godt overblik over foretagne revisions handlinger og resultatet af disse. Besvarelsen er et væsentligt element i Kvalitets- og Tilsynsstyrelsens økonomiske tilsyn med institutionerne.

Ministeriet har endvidere oplyst, at de gældende love med tilhørende bekendtgørelser efter ministeriets vurdering indebærer en regulering af de økonomiske og administrative forhold for institutionerne, der lever op til anbefalingerne i selvejer rapporten fra april 2009, i samme omfang som den lovgivning, der er gennemført for universiteterne og de maritime uddannelsesinstitutioner (under Uddannelsesministeriet). Ministeriet finder, at gennemførelse af en fælles områdelov (den planlagte områdelov for almene og erhvervsrettede ungdoms- og voksenuddannelser) derfor alene vil være af teknisk karakter.

Opsamling på Ministeriet for Børn og Undervisnings selvejende institutioner

37. Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at Ministeriet for Børn og Undervisning har harmoniseret revisionsordningerne for de selvejende uddannelsesinstitutioner, så selvejende institutioner på ministeriets område, der er fuldt finansieret af staten eller har underskuds dækning, nu revideres af Rigsrevisionen. De selvejende institutioner på ministeriets områder følger dermed rigsrevisorlovens princip om, at det er graden af den statslige finansiering, der bestemmer, hvilken revisionsordning der skal være gældende.

Vi kan konstatere, at ministeriet havde planlagt at fremsætte et forslag til områdelov for almene og erhvervsrettede ungdoms- og voksenuddannelser i marts 2012. Ministeriet har dog besluttet ikke at fremsætte lovforslaget som planlagt på grund af nogle forestående initiativer af betydning for institutionerne, herunder økonomistyringen. Ministeriet finder i øvrigt, at de nuværende love og bekendtgørelser lever op til gældende anbefalinger i selvejer rapporten, og at gennemførelse af en fælles områdelov derfor alene vil være af teknisk karakter.

VII. Revisionsordninger på Uddannelsesministeriets område

38. De selvejende institutioner på det tidligere Videnskabsministeriums område omfattede 8 universiteter. Der er ifølge Uddannelsesministeriet i dag 40 selvejende institutioner på ministeriets område, jf. tabel 8. Af tabel 8 fremgår endvidere finanslovens bevillingskategorier, der er opdelt på en lidt anden måde end antallet af institutionstyper.

Tabel 8. Selvejende institutioner og bevillinger på Uddannelsesministeriets område i 2012

Institutionstype	Antal
Erhvervsakademier	9
Professionshøjskoler	7
Ingeniørhøjskoler	1
Danmarks Medie- og Journalisthøjskole	1
Den frie Lærerskole i Ollerup	1
Kunstneriske uddannelsesinstitutioner	1
Regulerede maritime uddannelsesinstitutioner	8
Skoleskibet Georg Stage	1
Universiteter	8
Internationale institutter	2
Diakonhøjskolen	1
I alt	40
Bevilling	Mio. kr.
Forskning og universitetsuddannelser	15.564
Korte og mellemlange videregående uddannelser	6.891
Friplads og stipendier til visse udenlandske studerende ved erhvervsakademiuddannelserne og professionshøjskoleuddannelserne	20
I alt	22.475

Bevillingerne indeholder en række mindre tilskud til institutioner mv., som ikke er selvejende, herunder tilskud til en række kunstneriske videregående uddannelser. Samlet giver ministeriet et tilskud på ca. 22,5 mia. kr. til de selvejende institutioner mv. Derudover ydes der tilskud til konkrete projekter på selvejende institutioner på forskellige konti på finansloven, herunder hovedområde 19.41. Forskningsråd.

39. Hvad angår de korte og mellemlange videregående uddannelser, lagde selvejer rapporten op til, at der skulle udarbejdes en samlet områdelov for de regulerede uddannelsesinstitutioner under det tidligere Undervisningsministerium (dvs. for professionshøjskoler, erhvervsakademier, institutioner for erhvervsrettede uddannelser, voksenuddannelsescentre og de offentlige gymnasier, hf-centre og studenterkurser) samt de maritime uddannelser under det tidligere Økonomi- og Erhvervsministerium. Dette forslag blev dog ikke videreført i det omtalte notat af 25. oktober 2010 til Finansudvalget om implementering af selvejereformen i efteråret 2010.

Der er som følge af selvejereformen foretaget justeringer i den eksisterende områdelov for universiteterne. Den eksisterende områdelov for de maritime uddannelsesinstitutioner blev justeret som følge af Finansministeriets initiativer på selvejeområdet, mens revisionsordningerne for professionshøjskolerne, Medie- og Journalisthøjskolen og erhvervsakademierne er videreført i uændret form i de gældende institutionslove og revisionsbekendtgørelser. Der er i Uddannelsesministeriet fortsat overvejelser om ændringer af lovgivningen for erhvervsakademier, professionshøjskoler mfl.

Revisionsforholdene for de selvejende institutioner under Uddannelsesministeriet fremgår af tabel 9.

Tabel 9. Revisionsordninger for selvejende institutioner under Uddannelsesministeriet

Institutionstype	Finansierungsgrad	Rigsrevisorloven		Revisionens indhold og udførelse (krav i områdelove, institutionslovgivning, revisionsbekendtgørelser, vedtægter og revisionsinstrukser)
		§ 2	§ 4	
A. Korte og mellemlange videregående uddannelser				
Maritime uddannelsesinstitutioner	Fuld statslig finansiering ved tilskud eller underskudsdekning.	+		<ul style="list-style-type: none"> • Revideres af rigsrevisor. • Varetages af rigsrevisor og statsautoriserede eller registrerede revisorer i et nærmere fastlagt samarbejde (§9-aftale om intern revision). • Oplysninger til brug for beregning af statstilskud er omfattet af institutionsrevisors påtegning eller erklæring om regnskabet. • Revision i overensstemmelse med god offentlig revisionskik (GOR). • Ministeriet eller rigsrevisor kan pålægge bestyrelsen at udpege en anden revisor i tilfælde af, at revisor tilsidesætter sine pligter som revisor.
Professionshøjskoler og Danmarks Medie- og Journalisthøjskolen	Fuld statslig finansiering ved tilskud eller underskudsdekning.	+		<ul style="list-style-type: none"> • Revideres af rigsrevisor (med undtagelse af Den frie Lærerskole). • Varetages af rigsrevisor og statsautoriserede eller registrerede revisorer i et nærmere fastlagt samarbejde (§9-aftale om intern revision) (med undtagelse af Den frie Lærerskole). • Den frie Lærerskole revideres af statsautoriserede eller registrerede revisorer. • Omfatter institutionens årsrapport, tilskudsgrundlag og attestation af indberetninger, hvor ministeriet kræver særlig revisorerklæring. • Revision i overensstemmelse med god offentlig revisionskik (GOR). • Revision i årets løb. • Afsluttende revision af årsrapport. • Revisor pålægges straks at rapportere til bestyrelse ved lovovertrædelser eller tilsidesættelse af forskrifter af væsentlig betydning. • Årsrapport forsynes med revisionspåtegning. • Revisor har fuld adgang til oplysninger. • Revisor fører en revisionsprotokol. • Ministeren eller rigsrevisor kan pålægge bestyrelsen at udpege en anden revisor i tilfælde af, at revisor tilsidesætter sine pligter som revisor. <p>Supplerende krav i bilag og revisortjekliste</p>
Erhvervsakademier	Fuld statslig finansiering ved tilskud eller underskudsdekning.	+		
Den frie Lærerskole i Ollerup	Delvis statslig finansiering		+	
Designskolen Kolding	Fuld statslig finansiering ved tilskud eller underskudsdekning.	+		<ul style="list-style-type: none"> • Revideres af rigsrevisor. • Revision i overensstemmelse med god offentlig revisionskik (GOR).

Tabel 9. Revisionsordninger for selvejende institutioner under Uddannelsesministeriet

Institutionstype	Finansierungsgrad	Rigsrevisorloven		Revisionens indhold og udførelse (krav i område-love, institutionslovgivning, revisionsbekendtgørelser, vedtægter og revisionsinstrukser)
		§ 2	§ 4	
B. Lange videregående uddannelser				
Universiteter mv.	Fuld statslig finansiering ved tilskud eller underskudsdekning.	+		<ul style="list-style-type: none"> • Revideres af rigsrevisor. • Varetages af rigsrevisor og statsautoriserede eller registrerede revisorer i et nærmere fastlagt samarbejde (§9-aftale om intern revision). • Institutionsrevisor påtegner årsrapport. • Institutionsrevisor udarbejder løbende revisionsprotokollat. • Oplysninger til brug for beregning af statstilskud er omfattet af institutionsrevisors påtegning eller erklæring om regnskabet, medmindre andet fremgår af § 9-aftalen.
C. Øvrige selvejende institutioner				
Det Danske Institut i Athen	Delvis statslig finansiering.		+	<ul style="list-style-type: none"> • Revideres af en statsautoriseret revisor. • Revisionen foretages i overensstemmelse med god offentlig revisionskik (GOR). • Sædvanligvis revision i årets løb. • Afsluttende revision af årsregnskab. • Bliver revisor opmærksom på lovovertrædelser eller tilsidesættelse af forskrifter af væsentlig betydning i forbindelse med midlernes forvaltning, påhviler det revisor straks at give instituttet besked herom og påse, at instituttet inden 3 uger giver ministeriet meddelelse herom. • Revisor har fuld adgang til oplysninger. • Revisor fører en revisionsprotokol.
Det Danske Institut i Damaskus	Delvis statslig finansiering.		+	<ul style="list-style-type: none"> • Revideres af en statsautoriseret revisor. Har ikke en institutionsinstruks, men instituttet revideres ifølge ministeriet ud fra de generelle regler for offentlige virksomheder.
Diakonhøjskolen	Delvis statslig finansiering.	+ ¹⁾	+	

¹⁾ Ifølge vedtægterne skal Diakonhøjskolen følge reglerne i lov for centre for videregående uddannelser og andre selvejende institutioner for videregående uddannelser mv. og således revideres af Rigsrevisionen. Rigsrevisionen har ikke en § 9-aftale med skolen. Skolen er kun delvist statsligt finansieret, og skolen falder derfor i realiteten ind under rigsrevisorlovens § 4.

Tabel 9 viser, at hovedparten af de selvejende institutioner under Uddannelsesministeriet revideres af Rigsrevisionen i henhold til § 2 som følge af fuld statslig finansiering eller underskudsdekning, og ansvaret for revisionen ligger således hos Rigsrevisionen. I praksis varetages revisionsopgaven imidlertid af både Rigsrevisionen og af private revisorer for så vidt angår de maritime uddannelsesinstitutioner, professionshøjskolerne, Medie- og Journalisthøjskolen, erhvervsakademierne og universiteterne, idet Rigsrevisionen har indgået aftaler om intern revision i henhold til rigsrevisorlovens § 9 på disse områder. Varetagelsen af revisionen af Designskolen Kolding ligger kun hos Rigsrevisionen. Revisionens indhold og udførelse for Designskolen Kolding følger bestemmelserne i Rigsrevisorloven og gældende revisionsstandarder for god offentlig revisionskik.

3 selvejende institutioner under Uddannelsesministeriet revideres af private revisorer i henhold til Rigsrevisorlovens § 4, idet der er tale om delvis statslig finansiering. Det drejer sig om Den frie Lærerskole og de danske institutter i Athen og Damaskus.

Med hensyn til Diakonhøjskolen er der tale om et tilskud til en forsøgsuddannelse. Forsøgsuddannelsen er fra 2012 og er under udfasning. Efter udfasningen vil der ikke blive ydet tilskud til Diakonhøjskolen. Rigsrevisionen har taget kontakt til Uddannelsesministeriet med henblik på at få justeret vedtægterne, så skolen i stedet vil blive revideret af private revisorer og dermed vil falde ind under Rigsrevisorlovens § 4, indtil det statslige tilskud bortfalder.

40. Revisionen af professionshøjskolerne, Medie- og Journalisthøjskolen og erhvervsakademierne reguleres fortsat i de gældende institutionslove med tilhørende revisionsbekendtgørelser for disse skoler. I lighed med de øvrige selvejende institutioner, som før ressortomlægningerne i oktober 2011 hørte under det tidligere Undervisningsministerium – beskrevet i kap.VI. – er institutionerne underlagt detaljerede krav til revisionen. Kravene fremgår af revisionsbekendtgørelsen, som følger Rigsrevisionens modelinstruks. Til bekendtgørelsen er der udarbejdet et bilag – svarende til bilaget til revisionsbekendtgørelserne under Ministeriet for Børn og Undervisning – som beskriver revisors opgaver nærmere. I revisionsbekendtgørelserne for henholdsvis professionshøjskoler og Medie- og Journalisthøjskolen samt erhvervsakademierne er der særligt tale om krav til den udførte lønrevision og forvaltningsrevision samt revision af indtægtsdækket virksomhed. Dertil kommer bestemmelser om kontrol og attestation af oplysninger til brug for beregning af tilskuddets størrelse (tilskudskontrol).

41. Ifølge Uddannelsesministeriets oplysninger skal der i de kommende år foretages evalueringer af erhvervsakademierne og professionshøjskolerne. Uddannelsesministeriet har oplyst, at der i det daværende Undervisningsministeriums regi var overvejelser om ændringer af de gældende institutionslove med henblik på at samle bestemmelser om tilskud, regnskab og revision for de videregående uddannelsesinstitutioner. Disse overvejelser har dog afventet områdeloven for ungdoms- og voksenuddannelser (dvs. den planlagte områdelov for almene og erhvervsrettede ungdoms- og voksenuddannelser). I lyset af den nye styringsmæssige situation, hvor de videregående uddannelsesinstitutioner er samlet under Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser, samt de forsinkelser, som ressortændringerne har medført, vil sådanne overvejelser ifølge ministeriet blive videreført i forbindelse med evalueringerne af erhvervsakademierne og professionshøjskolerne.

42. De maritime uddannelsesinstitutioner og universiteterne reguleres af 2 områdelove (lov om maritime uddannelser og universitetsloven). Revisionsbestemmelserne i områdeloven for universiteterne, der allerede blev indarbejdet i lovbekendtgørelse nr. 695 af 22. juni 2011 om universiteter senest lovbekendtgørelse nr. 652 af 24. juni 2012 (universitetsloven), trådte i kraft den 1. januar 2012 og er udmøntet i bekendtgørelse nr. 1281 af 15. december 2011 om tilskud og revision m.v. ved universiteterne. De 2 områdelove afviger fra hinanden på den måde, at ressortministeriet eller Rigsrevisionen kan pålægge bestyrelsen for de maritime uddannelsesinstitutioner at udpege en anden revisor i tilfælde af, at revisor tilsidesætter sine pligter som intern revisor. I forhold til universiteterne er det alene bestyrelsen, der kan afskedige institutionsrevisor.

Opsamling på Uddannelsesministeriets selvejende institutioner

43. Uddannelsesministeriet har med ressortomlægningerne i oktober 2011 fået det samlede ansvar for de videregående uddannelser.

44. Hovedparten af de selvejende institutioner på Uddannelsesministeriets område revideres af Rigsrevisionen i henhold til rigsrevisorlovens § 2, idet institutionerne (stort set) finansieres fuldt ud af staten eller har underskuddsdækning. Revisionen af § 2-institutionerne varetages imidlertid af både Rigsrevisionen og af private revisorer i et nærmere fastlagt samarbejde, idet Rigsrevisionen har indgået aftaler om intern revision med de pågældende ministre i henhold til rigsrevisorlovens § 9. Dette gælder dog ikke Designskolen Kolding, hvor Rigsrevisionen selv udfører revisionen. 4 institutioner revideres i henhold til rigsrevisorlovens § 4 som følge af delvis statslig finansiering

Revisionsordningerne for institutionerne under Uddannelsesministeriet tager således udgangspunkt i graden af statslig finansiering, i overensstemmelse med rigsrevisorlovens sondring – dog med undtagelse af Diakonhøjskolen, hvor Rigsrevisionen har taget kontakt til Uddannelsesministeriet med henblik på at få justeret vedtægterne, så skolen i stedet vil blive revideret af private revisorer og dermed vil falde ind under rigsrevisorlovens § 4, indtil det statslige tilskud bortfalder.

45. Der er som følge af selvejereformen foretaget justeringer i den eksisterende områdelov for universiteterne. Den eksisterende områdelov for de maritime uddannelsesinstitutioner blev justeret som følge af Finansministeriets initiativer på selvejeområdet. Vi har noteret os, at Uddannelsesministeriet i forbindelse med den forestående evaluering af professionshøjskolerne og erhvervsakademierne vil overveje en samling af bestemmelser om tilskud, regnskab og revision for de videregående uddannelsesinstitutioner.

VIII. Revisionsordninger på Social- og Integrationsministeriets område

46. På Social- og Integrationsministeriets område findes der i dag 7 sociale selvejende institutioner. Der er tale om mindre institutioner, der på finansloven for 2012 samlet modtager ca. 88 mio. kr. i tilskud fra Social- og Integrationsministeriet, hvoraf knap ½ af midlerne går til finansieringen af Kofoeds Skole. Det er selvejende institutioner, som finansieres via permanente bevillinger på finansloven – herunder satspuljebevillinger – og reguleres via en tekstanmærkning på finansloven og via ministeriets interne styringskoncept.

Finansministeriets arbejdsgruppe vurderede, at der var tale om unikke organisationer, ligesom institutionerne i øvrigt havde en forholdsvis begrænset væsentlighed og sårbarhed for staten. Der ville derfor ikke være et styringsmæssigt udbytte af at oprette områdelove for disse institutioner.

Revisionsforholdene for de selvejende institutioner under Social- og Integrationsministeriet beskrives i tabel 10.

Tabel 10. Revisionsordninger for selvejende institutioner under Social- og Integrationsministeriet

Institution (Bevilling på finansloven for 2012)	Finansierungsgrad	Rigsrevisorloven		Revisionens indhold og udførelse (revisions- instrukser og vedtægter)
		§ 2	§ 4	
A. Sociale institutioner				
Kofoeds Skole (42 mio. kr.)	Fuld statslig finansiering ved tilskud eller underskudsdek- ning.	+		<ul style="list-style-type: none"> • Revideres af rigsrevisor. • Varetages af rigsrevisor og statsautoriserede eller registrerede revisorer i et nærmere fastlagt samarbejde (§9-aftale om intern revision).
Den Uvildige Konsulentord- ning på Handicapområdet (10,9 mio. kr.)	Fuld statslig finansiering ved tilskud eller underskudsdek- ning.	+		<ul style="list-style-type: none"> • Revideres af rigsrevisor. • Regnskab verificeres af en privat revisor¹⁾. • Verifikationsinstruks for revisor ved Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet af 7. januar 2003.
Center for frivilligt socialt arbejde (9,3 mio. kr.)	Fuld statslig finansiering ved tilskud eller underskudsdek- ning.	+	+ ²⁾	<ul style="list-style-type: none"> • Revideres af en privat revisor, jf. vedtægter. • Revisionsinstruks for revisor ved Center for frivilligt socialt arbejde af 21. november 2002.
Center for Selvmords- forskning (3,7 mio. kr.)	Fuld statslig finansiering ved tilskud eller underskudsdek- ning.	+	+ ²⁾	<ul style="list-style-type: none"> • Revideres af en privat revisor, jf. vedtægter. • Revisionsinstruks for Center for Selvmordsforskning af 21. juni 2004.
Døvefilm (7,3 mio. kr.)	Fuld statslig finansiering ved tilskud eller underskudsdek- ning.	+	+ ²⁾	<ul style="list-style-type: none"> • Revideres af privat revisor, jf. vedtægter. • Revisionsinstruks for revisor ved Døvefilm af 10. maj 2011.
Livslinien (5,7 mio. kr.)	Fuld statslig finansiering ved tilskud eller underskudsdek- ning.	+	+ ²⁾	<ul style="list-style-type: none"> • Revideres af en privat revisor, jf. vedtægter. • Revisionsinstruks for revisor ved Livslinien af 28. marts 2006.
Møltrup Optagelseshjem (8,8 mio. kr.)	Delvis statslig finansiering.		+	<ul style="list-style-type: none"> • Revideres af privat revisor. • Socialministeriets revisionsinstruks for revisor ved den selvejende institution Møltrup Optagelseshjem af 4. oktober 2004.

¹⁾ En såkaldt verifikation af regnskabet udføres af en privat revisor med henblik på, at ministeriet i forbindelse med sin tilsynsopgave kan opnå nærmere indsigt i institutionernes opgavevaretagelse.

²⁾ I henhold til vedtægter.

Tabel 10 viser, at der på Social- og Integrationsministeriets område i overvejende grad er tale om institutioner, som er fuldt finansierede af staten eller har underskudsdekning. Der ses her bort fra små og tilfældige indtægter fra anden side. Møltrup Optagelseshjem er som den eneste institution kun delvist finansieret af statslige midler og revideres derfor af en privat revisor, mens Rigsrevisionen kan foretage regnskabs gennemgang i henhold til § 4.

47. Kofoeds Skole er den § 2-institution, som modtager det største tilskud fra Social- og Integrationsministeriet. Op i mod halvdelen af tilskuddet til ministeriets selvejende institutioner går således til driften af Kofoeds Skole. Ud over statsmidler finansieres skolens drift af egne indsamlede midler (kaldet fonden). Staten yder dog fuld dækning af nettoudgifterne, og skolen er dermed en institution, som falder ind under rigsrevisorlovens § 2. Imidlertid er det dog ifølge skolens vedtægter repræsentantskabet for skolen, der vælger en privat revisor, som skal være statsautoriseret. Revisionen af Kofoeds Skole ligger hos Rigsrevisionen, og Rigsrevisionen har indgået en § 9-aftale med den tidligere Indenrigs- og Socialminister, hvorefter den repræsentantskabsvalgte statsautoriserede revisor fungerer som intern revisor.

Hvad angår Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet, ligger både ansvaret og udførelsen af revisionen hos Rigsrevisionen. I forbindelse med ministeriets tilsyn med institutionen udfører en privat revisor tillige en såkaldt verifikation af regnskabet for at opnå nærmere indsigt i institutionens opgavevaretagelse. Kravene til den private revisor har ministeriet fastsat i en verifikationsinstruks.

48. For Center for frivilligt socialt arbejde, Center for Selvmordsforskning, Døvefilm og Livslinien gælder det, at de ifølge institutionernes vedtægter revideres af private revisorer. Ministeriet har udstedt revisionsinstrukser, som præciserer revisors opgaver. De 4 institutioner revideres altså af private revisorer på trods af, at de finansieres fuldt ud af staten og dermed burde revideres i henhold til rigsrevisorlovens § 2. Revisionsordningerne for disse institutioner – som de er beskrevet i vedtægterne – afviger på den måde fra rigsrevisorlovens princip om, at det er finansieringsgraden, som er afgørende for, om en selvejende institution revideres af Rigsrevisionen, jf. § 2 (fuld finansiering eller underskudsdækning), eller af private revisorer, idet den falder ind under § 4, hvorefter Rigsrevisionen alene kan foretage regnskabsgennemgang (delvis statslig finansiering).

49. Rigsrevisionen finder, at det er finansieringen – herunder hvorvidt der er fuld statslig finansiering eller statslig underskudsdækning – der er afgørende for, hvilken revisionsordning de selvejende institutioner skal være underlagt. Vi er derfor i samarbejde med Social- og Integrationsministeriet i gang med at udarbejde en aftale om intern revision i henhold til rigsrevisorlovens § 9 for de mindre selvejende institutioner på ministerområdet, hvor institutionen ifølge vedtægten revideres eller verificeres af private revisorer. Der vil i givet fald blive tale om en revisionsordning i lighed med den gældende ordning for Kofoeds Skole. En sådan aftale vil følge rigsrevisorlovens princip om, at institutioner, som finansieres fuldt ud af staten eller har underskudsdækning, revideres af Rigsrevisionen. Revisionen vil således varetages af Rigsrevisionen og en intern revisor i et nærmere fastlagt samarbejde, mens Rigsrevisionen får det samlede ansvar for revisionen. En sådan aftale vil samtidig kunne imødekomme ministeriets behov for yderligere revisionsmæssig assistance og sikre ministeriet nærmere indsigt i institutionernes opgavevaretagelse. Aftalen forventes at omfatte Center for frivilligt socialt arbejde, Center for Selvmordsforskning, Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet, Døvefilm og Livslinien.

Opsamling på Social- og Integrationsministeriets område

50. Finansministeriets arbejdsgruppe vurderede, at de sociale institutioner var unikke organisationer, som havde en forholdsvis begrænset væsentlighed og sårbarhed for staten. Derfor ville der ikke være et styringsmæssigt udbytte af at oprette områdelove for disse institutioner, hvilket heller ikke er sket.

51. Der er på Social- og Integrationsministeriet område forskellige revisionsordninger. Nogle institutioner revideres af Rigsrevisionen i henhold til rigsrevisorlovens § 2, som følge af fuld statslig finansiering, mens andre institutioner revideres af private revisorer på trods af, at de finansieres fuldt ud af statslige midler. Revisionsordningerne for disse institutioner afviger fra rigsrevisorlovens princip om, at det er finansieringsgraden, som er afgørende for, om en selvejende institution revideres af Rigsrevisionen eller en privat revisor. Rigsrevisionen samarbejder derfor med ministeriet om at udarbejde en aftale om intern revision, hvor den private revisor varetager revisionen, mens Rigsrevisionen har det samlede ansvar for revisionen, jf. rigsrevisorlovens § 9.

IX. Revisionsordninger på Erhvervs- og Vækstministeriets område

52. Der findes i dag 7 selvejende institutioner under Erhvervs- og Vækstministeriet, idet ressortændringerne i oktober 2011 medførte, at de maritime uddannelser blev overflyttet til Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser. Finansministeriets kortlægning omfattede endvidere nogle selvstændige offentlige virksomheder (SOV'er), erhvervsdrivende fonde mv. på ministeriets område. Disse institutioner har vi ikke taget med, idet der ikke er tale om selvejende institutioner.

Selvejereformen har ikke givet anledning til at ændre revisionsordningerne for institutionerne under Erhvervs- og Vækstministeriet, og revisionen reguleres fortsat i særskilt lovgivning. Dette skyldes, at Finansministeriets arbejdsgruppe vurderede – ligesom det var tilfældet med de sociale institutioner – at der ikke var et styringsmæssigt udbytte af at oprette områdelove for disse institutioner.

Revisionsforholdene for de selvejende institutioner under ministeriet fremgår af tabel 11.

Tabel 11. Revisionsordninger for selvejende institutioner mv. under Erhvervs- og Vækstministeriet

Institution (Bevilling på finansloven for 2012)	Finansierungsgrad	Rigsrevisorloven		Revisionens indhold og udførelse (love, bekendtgørelser og vedtægter)
		§ 2	§ 4	
Dansk Design Center (14,5 mio. kr.)	Delvis statslig finansiering.		+	<ul style="list-style-type: none"> Revideres af en statsautoriseret eller registreret revisor. Revisionsinstruks for revision af driftstilskud til Dansk Design Center. Foretages i overensstemmelse med anerkendte revisionsstandarder og god offentlig revisions-skik (GOR).
Rejsegarantifonden	Ingen statslig finansiering. Finansieres ved bidrag, afgift eller anden indtægt i henhold til lov.		+	<ul style="list-style-type: none"> Revideres af rigsrevisor. Revision i overensstemmelse med god offentlig revisions-skik (GOR).
Garantifonden for indskydere og investorer	Ingen statslig finansiering. Finansieres ved bidrag, afgift eller anden indtægt i henhold til lov.		+	<ul style="list-style-type: none"> Revideres af rigsrevisor. Varetages af rigsrevisor og statsautoriserede eller registrerede revisorer i et nærmere fastlagt samarbejde (§9-aftale om intern revision).
Garantifonden for skadeforsikringsselskaber	Ingen statslig finansiering. Finansieres ved bidrag, afgift eller anden indtægt i henhold til lov.		+	<ul style="list-style-type: none"> Revisionen sker under iagttagelse af principperne for god offentlig revisions-skik, dog under hensyntagen til, at garantifonden ikke modtager statslige bevillinger. Revisor har fuld adgang til alle relevante oplysninger. Revisor skal straks underrette Rigsrevisionen om væsentlige bemærkninger om regnskabs- og revisionsmæssige forhold. Efter afslutningen af revisionen af hvert regnskabsår afgiver revisor en skriftlig beretning til Rigsrevisionen om den udførte revision og de konklusioner, der kan drages på grundlag heraf.
Forbrugerrådet (17,6 mio. kr.)	Delvis statslig finansiering.		+	<ul style="list-style-type: none"> Revideres af en statsautoriseret eller registreret revisor, jf. vedtægt. Revisionen foretages i overensstemmelse med god offentlig revisions-skik (GOR). Revision i årets løb. Revisor har fuld adgang til oplysninger. Ved lovovertrædelser eller tilsidesættelse af forskrifter af væsentlig betydning påhviler det revisor straks at give institutionen besked herom og påse, at institutionen inden 3 uger giver tilskudsyder besked herom. Årsregnskabet forsynes med revisorpåtegning. Revisor skal føre revisionsprotokol.
Dansk Varefakta Nævn (0,7 mio. kr.)	Delvis statslig finansiering.		+	<ul style="list-style-type: none"> Revideres af en privat revisor, jf. vedtægt. Har ikke længere en institutionsinstruks.
Den selvejende institution Søfarendes Feriebøliger	Ingen statslig finansiering.		+	<ul style="list-style-type: none"> Revideres af rigsrevisor. Revision i overensstemmelse med god offentlig revisions-skik (GOR).

Tabel 11 viser, at 4 selvejende institutioner under Erhvervs- og Vækstministeriet revideres i henhold til rigsrevisorlovens § 2, mens 3 institutioner revideres af private revisorer, og Rigsrevisionen kan foretage regnskabs gennemgang i henhold til rigsrevisorlovens § 4.

53. Dansk Design Center finansieres delvist af statslige tilskud og revideres af en privat revisor. Der er i lovgivningen enkelte bestemmelser omkring revisionen.

54. Rejsegarantifonden skal yde rejsekunder bistand ved en rejseudbyders konkurs. Desuden skal Rejsegarantifonden finansiere og betjene et rejseankenævn. Institutionen finansieres af private midler, idet rejseudbydere betaler et administrationsbidrag til driften af Rejsegarantifonden og ankenævnet, jf. § 9 i bekendtgørelse af lov om rejsegarantifond. Desuden kan en kunde vælge dækning hos Rejsegarantifonden og betale et bidrag herfor til rejseudbyderen, som viderebetaler bidraget til fonden. Rejsegarantifonden har endvidere mulighed for at få statsgaranti for optagelse af lån. Rejsegarantifonden revideres af Rigsrevisionen som følge af, at fonden finansieres ved bidrag i henhold til lov, jf. rigsrevisorlovens § 2.

55. Hvad angår Garantifonden for indskydere og investorer og Garantifonden for skadesforsikringsselskaber, er der tale om private selvejende institutioner, som revideres af Rigsrevisionen i henhold til § 2. Revisionen varetages i samarbejde med en privat revisor, idet Rigsrevisionen har indgået en aftale med vedkommende minister om intern revision, jf. rigsrevisorlovens § 9. Der er ingen statslig finansiering, og Rigsrevisionens revision af de 2 institutioner følger af, at institutionerne modtager bidrag i henhold til lov. Således skal danske pengeinstitutter, realkreditinstitutter mv. yde bidrag til Garantifonden for indskydere og investorer, mens Garantifonden for skadesforsikringsselskaber modtager bidrag fra forsikringsselskaber. Begge institutioner har mulighed for at optage lån med garanti fra staten.

56. Forbrugerrådets indtægter består dels af et tilskud på finansloven og tilskud fra fonde, projekter mv., dels af indtægter fra egne aktiviteter og virksomhed samt medlemskontingent. Institutionen er således delvist finansieret af statslige midler og falder dermed ind under rigsrevisorlovens § 4. Som følge af delvis statslig finansiering revideres Forbrugerrådet af en privat revisor. Det samme gør sig gældende med Dansk Varefakta Nævn.

57. Endelig reviderer Rigsrevisionen Den selvejende institution Søfarendes Ferieboliger i medfør af en bestemmelse i vedtægterne for institutionen. Finansieringen tilvejebringes ifølge vedtægterne primært fra uhævede feriemidler fra de af Søfartsstyrelsen godkendte ferieordninger for søfarende. Der er således ingen statslig medfinansiering, og Rigsrevisionen har taget kontakt til Erhvervs- og Vækstministeriet med henblik på at få justeret vedtægterne, så institutionen fremover i stedet bliver revideret af private revisorer.

Opsamling på Erhvervs- og Vækstministeriets område

58. Der findes 7 selvejende institutioner under Erhvervs- og Vækstministeriet. I lighed med de sociale institutioner under Social- og Integrationsministeriet vurderede Finansministeriets arbejdsgruppe, at der ikke ville være et styringsmæssigt udbytte af at oprette områdelove for disse institutioner. Institutionerne på ministerområdet reguleres således fortsat i særskilt lovgivning.

59. 3 selvejende institutioner (Rejsegarantifonden, Garantifonden for indskydere og investorer samt Garantifonden for skadesforsikringsselskaber) revideres af Rigsrevisionen i henhold til rigsrevisorlovens § 2, da institutionernes udgifter eller underskud dækkes ved bidrag, afgift eller anden indtægt i henhold til lov.

Dansk Design Center, Forbrugerrådet og Dansk Varefakta Nævn revideres af en privat revisor som følge af delvis statslig finansiering.

60. Rigsrevisionens undersøgelse har således vist, at revisionsordningerne under Erhvervs- og Vækstministeriet følger Rigsrevisorlovens bestemmelser om, at statslige selvejende institutioner, hvis udgifter eller regnskabsmæssige underskud dækkes af statslige tilskud eller bidrag mv. i henhold til lov, revideres af Rigsrevisionen, bortset fra Den selvejende institution Søfarendes Ferieboliger, hvor Rigsrevisionen har taget kontakt til Erhvervs- og Vækstministeriet med henblik på at få justeret vedtægterne, så institutionen fremover i stedet bliver revideret af private revisorer.

Lone Strøm

Bilag 1. Revisionsbestemmelser

Ministeriet for Børn og Undervisning

Frie kostskoler

Lovbekendtgørelse nr. 689 af 22. juni 2011 om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler).

Bekendtgørelse nr. 1189 af 8. december 2008 om revision og tilskuds kontrol m.m. ved folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler).

Frie grundskoler og private gymnasier

Lovbekendtgørelse nr. 1135 af 7. december 2011 om friskoler og private grundskoler (Friskoleloven).

Lovbekendtgørelse nr. 670 af 21. juni 2010 om private gymnasieskoler, studenterkurser og kurser til højere forberedelseseksamen (hf-kurser).

Bekendtgørelse nr. 1188 af 8. december 2008 om revision og tilskuds kontrol ved frie grundskoler og private skoler for gymnasiale uddannelser mv.

Produktionsskoler

Lovbekendtgørelse nr. 688 af 22. juni 2011 om produktionsskoler.

Bekendtgørelse nr. 1187 af 8. december 2008 om revision og tilskuds kontrol m.m. ved produktionsskoler.

Uddannelsesministeriet

Maritime uddannelsesinstitutioner

Lovbekendtgørelse nr. 207 af 4. marts 2011 om maritime uddannelser (områdelov).

Bekendtgørelse nr. 110 af 19. februar 2003 om tilskud til maritime uddannelsesinstitutioner.

Professionshøjskoler og Medie- og Journalisthøjskolen

Lovbekendtgørelse nr. 849 af 8. september 2009 om professionshøjskoler for videregående uddannelser.

Lovbekendtgørelse nr. 851 af 8. september 2009 om Medie- og Journalisthøjskolen.

Bekendtgørelse nr. 1294 af 12. december 2008 om revision og tilskuds kontrol m.m. ved professionshøjskoler for videregående uddannelser og ved Medie- og Journalisthøjskolen.

Erhvervsakademierne

Lovbekendtgørelse nr. 850 af 8. september 2009 om erhvervsakademier for videregående uddannelser.

Bekendtgørelse nr. 1291 af 12. december 2008 om revision og tilskuds kontrol m.m. ved erhvervsakademier for videregående uddannelser.

Den frie Lærerskole

Lovbekendtgørelse nr. 849 af 8. september 2009 om professionshøjskoler for videregående uddannelser.

Lovbekendtgørelse nr. 228 af 17. marts 2006 om Centre for Videregående Uddannelse og andre selvejende institutioner for videregående uddannelser mv.

Bekendtgørelse nr. 1186 af 16. december 1996 om revision ved Den frie Lærerskole.

Bekendtgørelse nr. 1454 af 13. december 2006 om revision og tilskuds kontrol m.m. ved Centre for Videregående Uddannelse og andre selvejende institutioner for videregående uddannelse mv.

Designskolen Kolding

Bekendtgørelse nr. 762 af 27. september 1999 om tilskud, regnskab mv. for Designskolen Kolding.

Universiteterne

Lovbekendtgørelse nr. 652 af 24. juni 2012 om universiteter (universitetsloven) (områdelov).

Bekendtgørelse nr. 1281 af 15. december 2011 om tilskud og revision mv. ved universiteterne.

Erhvervs- og Vækstministeriet**Dansk Design Center**

Bekendtgørelse nr. 234 af 9. april 2008 om tilskud til Dansk Design Center.

Rejsegarantifonden

Lovbekendtgørelse nr. 1192 af 8. december 2009 om en rejsegarantifond.
